

60-40-20-800-1
WWW.GEVA.CO.IL

פתרון בחינת הבגרות ב- לשון (מס' שאלון: 011104)
מוגש על-ידי: ישראלה דויד, רחל נעים ואבי גבורה

פרק א' – דיוקי הגייה

1 - ד' - ביקשתי **מכם** להשתתף בטקס שייערך **בעשרים** ושלושה בספטמבר.

2 - ב' - אני יושב **מֵאַחוּרֵיךְ**. בשורה **שְׁמוֹנֶה-עֶשְׂרֵה**.

3 - א' - **בשבילם** אני מוכן להתאמץ פי **שנים**.

4 - ב' - לכבוד יום הולדתו **השבעה-עשר** באו לבקרו **שני** זוגות חברים.

פרק ב' – הפועל

5 – הפועל הבנוי מהשורש **פ-ר-ש**, בניין **פועל**, גוף **נסתרים**, זמן **עתיד** הוא:
פְּרָשׁוּ – תשובה א'.

6 – הפועל **היוצא דופן** מבחינת הבניין הוא: **מְרַדִּים – תשובה ג'.**

7 – כבר **דַּנְתִּי** בנושא זה, ומחר אקבל החלטה סופית.
פועל מאותו **שורש** של הפועל **דַּנְתִּי** אך בבניין אחר הוא: **נָדוֹן – תשובה ד'.**

8 – אמש **גוֹלְלָה** חברתי באוזניי את הסיפור כולו.
פועל **באותו בניין** של הפועל **גוֹלְלָה** הוא: **גְּלִיתִי – תשובה ב'.**

9 – בחליפה ועניבה **תְּרָאָה** הדור ביותר.
צורת ציווי של הפועל **תְּרָאָה** הוא: **הֲרָאָה – תשובה ג'.**

10 – הפועל **היוצא דופן** מבחינת הגזרה הוא: **מְצוּיָה – תשובה ב'.**

11 – בתשדיר של משרד התחבורה נאמר: **"הֵכֵן רכבך לחורף"**. **הֵסֵב** את תשומת הלב של חבריך להנחיה זו.

המשפט שהנאמר בו נכון הוא: **שני הפעלים הֵכֵן , הִסֵב זהים בבניין ובגוף אך שונים בגזרה – תשובה ג'.**

12 – שני הפעלים נֶעֱשָה , נַעֲשֶה נבדלים זה מזה בבניין, בגוף ובזמן – תשובה א'.

13 – השורש של הפועל מוֹבִילִים במשפט הראשון הוא: י-ב-ל.

14 – הבניין של הפועל מוֹבִילִים במשפט הראשון הוא: הפעיל.

15 – הבניין של הפועל מְתַבְּלִים במשפט השני הוא: פיעל.

16 – השורש של הפועל לְבַלֹּת במשפט השלישי הוא: ב-ל-ה/י.

17 – הגוף של הפועל נִכְחָדוּ במשפט הראשון הוא: נסתרים.

18 – הזמן של הפועל נִמְשָׁכַת במשפט הראשון הוא: הווה (בינוני).

19 – השורש של הפועל תִּעָדוּ במשפט השני הוא: ת-ע-ד.

20 – הבניין של הפועל תִּעָדוּ במשפט השני הוא: פועל.

פרק ג' – תצורת השם ותורת ההגה

– 21

I. השם שיוצא דופן מבחינת הגזרה הוא: תדמית – תשובה ד'.

II. השם שיוצא דופן מבחינת המשקל הוא: מריבה – תשובה ג'.

– 22

I. השם שיוצא דופן מבחינת דרך התצורה הוא: כרית – תשובה ד'.

II. השם שנוצר משורש תנייני הוא: התנעה – תשובה ב'.

23 – זוג המילים שנוצר באותה דרך תצורה הוא: בטוי – מבטא – תשובה ג'.

24 - שורש במשקל – תקריב, תצָרַף, חשָׁכוֹן.

- בסיס + צורן סופי – צמיגיה, תנורון, רעיונאי.
- הלחם בסיסים – מקלור, חיזר.

– 25

- I. המשותף לשלושת הפעלים משתעל, מסתרק, משתמע הוא: **בכל הפעלים התקיימה תופעה של שיכול עיצורים – תשובה ב'.**
II. **הדגש שהוא תוצאה של הידמות מלאה הוא: ישנו - תשובה ד'.**

– 26

- I. צמד המילים שחל בהן **תשלום דגש הוא: יעדר – מפאר – תשובה א'.**
II. המילה שחלה בה **הנמכת תנועה היא: נחלש – תשובה ב'.**

– 27

- I. המילה שיש להוסיף בה **מפיק היא: אותה – תשובה ג'.**
II. המילה שאין בה **אם קריאה היא: יאמר – תשובה ד'.**

– 28

- I. הפועל שחלה בו תופעת כיווץ דיפתונג הוא במשפט: **"הצופים הושבו במקומותיהם": הוֹשְׁבוּ - < הוֹשְׁבוּ התכווצות דיפתונג U < -UW (תנועה וחצי מתכווצות לתנועה אחת ארוכה).**
II. המילה בה **נשמר הדיפתונג היא: הביתה – תשובה ד'.**

פרק ד' – תחביר ושחבור

29 - ד"ר מאתאי, זוכת פרס נובל לשלום, מספרת כי הר קניה הגבוה והנישא, שאת פסגתו היא רואה מחלון ביתה, היה מקור ההשראה שלה לאורך שנים.

סיווג + תחימה – משפט מורכב מעיקרי פשוט: " ד"ר מאתאי, זוכת פרס נובל לשלום, מספרת" ומפסוקית מושא המורכבת: מעיקרי כולל: "הר קניה הגבוה והנישא היה מקור ההשראה שלה לאורך שנים" ומפסוקית לואי פשוטה "את פסגתו היא רואה מחלון ביתה".
הגדרה: זוכת פרס נובל לשלום = תמורה

30 – אהרון צ'חנובר ואברהם הרשקו, מדענים ישראלים מהטכניון בחיפה, הם שזכו בפרס נובל לכימיה בשנת 2004, ולפיכך הם הוזמנו לטקס בלשכתו של שר המדע.

סיווג + תחימה – משפט מחובר בעל שני איברים : איבר א' – מורכב מעיקרי כולל חסר נשוא : " אהרון צ'חנובר ואברהם הרשקו, מדענים ישראלים מהטכניון בחיפה, הם" **ומפסוקית נשוא פשוטה :** " זכו

בפרס נובל לכימיה בשנת 2004." **איבר ב' - פשוט "הם** הוזמנו לטקס בלשכתו של שר המדע".
הגדרה : **הם = אוגד , הם = נושא.**

– 31

- א. "לאן" הוא סיפור שכתב מרדכי זאב פיירברג בסוף המאה ה-19 = **נושא**
ב. פיירברג כתב את "לאן" על נחמן המתלבט בשאלת זהותו הדתית = **מושא**
ג. פעילות המחאה של נחמן ב"לאן" התקבלה בתדהמה אצל הנוכחים = **לואי**
ד. לאן מוביל פיירברג את קוראיו בסיפור? = **תיאור מקום**
ה. בסיפורו של פיירברג "לאן" הייתה צוואתו של נחמן ללכת מזרחה לארץ-ישראל = **תמורה**
ו. השאלה המרכזית בסיפורו של פיירברג היא "לאן" = **נשוא**

– 32

סעיף א'

על-פי טענת הפשטונים, מוצאם הוא עברי קדום.

או

על-פי הפרסום בעיתון "הארץ" על אודות החלוקה האתנית באפגניסטאן, הפשטונים טוענים למוצא עברי קדום.

סעיף ב'

הטגייקים שחיים בצפון אפגניסטאן, מהווים 27% מאוכלוסיית אפגניסטאן.

או

הטג'יקים שמהווים 27% מאוכלוסיית אפגניסטאן, חיים בצפון המדינה.

סעיף ג'

מוצא הטג'יקים הוא פרסי, ולעומת זאת האוזבקים מוצאם (הוא) טורקי.

– 33

סעיף א'

תוכי הודי ירוק ש"עלה לארץ" לפני עשרות שנים בדרך לא ידועה, התרבה לאחרונה במהירות מדהימה.

סעיף ב'

התוכי ניזון בעיקר מפירות נשירים ומתמרים, ולכן הוא נהפך לאויב מספר אחת של החקלאים.

או

התוכי נהפך לאויב מספר אחת של החקלאים מפני שהוא ניזון בעיקר מפירות נשירים ומתמרים.

או

בשל תזונתו של התוכי בעיקר מפירות נשירים ומתמרים הוא נהפך לאויב מספר אחת של החקלאים.

סעיף ג'

מנהל מרכז הצפרות בעמקים מסר: "התוכי נהפך לאויב מספר אחת של החקלאים".

34 – להערכת נציגי הבנק, הנפקת מטבע חדש של שני שקלים תקטין את מספר המטבעות המעורבים בביצוע עסקה.

א. סיווג + תחימה - משפט מורכב מעיקרי פשוט: "להערכת נציגי הבנק, הנפקת מטבע חדש של שני שקלים תקטין את מספר המטבעות"

ב. **ומפסוקית לואי פשוטה**: " המעורבים בביצוע עסקה". **הגדרה** – להערכת נציגי הבנק = **הסגר**.

ג.

בנק ישראל ינפיק בשנת 2005 מטבע חדש בערך של שני שקלים.

או

מטבע חדש בערך של שני שקלים יונפק ע"י בנק ישראל בשנת 2005.

ד. נציגי הבנק העריכו שהנפקת מטבע חדש של שני שקלים תקטין את מספר המטבעות המעורבים בביצוע עסקה.

35 – בשל תופעה של גידול תנינים בבתים פרטיים פורסמה בעיתון "הארץ" כתבה, שבה מוזהרים המגדלים מפני סכנות אפשריות.

א. **סיווג + תחימה - משפט מורכב מעיקרי פשוט** – " בשל תופעה של גידול תנינים בבתים פרטיים פורסמה בעיתון "הארץ" כתבה", **ומפסוקית לואי פשוטה**: " בה מוזהרים המגדלים מפני סכנות אפשריות".

ב.

1. קיימת תופעה של גידול תנינים בבתים פרטיים.

2. למגדלים צפויות סכנות.

3. פורסמה כתבת אזהרה בעיתון "הארץ".

ג. מגדלי התנינים, גידול תנינים בבתים פרטיים מסוכן, ולכן עליכם להיזהר.

36 – ארבעה מאפיינים של העופות הדורסים ושימושיהם:

א. רגלים חזקות, טפרים ארוכים כפופים וחדים.

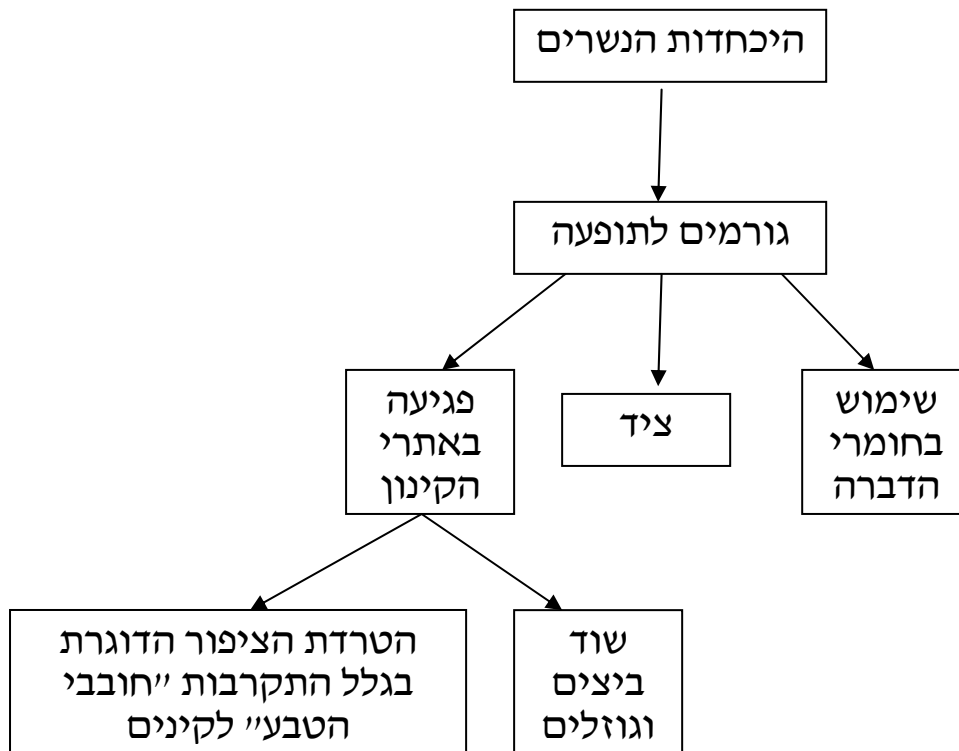
ב. מקור מאונקל וחד.

המאפיינים הנזכרים בסעיפים א' ו-ב' משמשים לשם תפיסת הטרף ולדריסתו.

ג. כנפיים רחבות וגדולות המותאמות לדאייה לשם חיפוש מזון ולתעופה מהירה לצורך תפיסת הטרף.

ד. ראייה חדה לשם איתור פגר החיה והתמקדות בנקודה נעה בזמן, בזמן שהם עצמם עפים במהירות.

– 37

38 - הכותב מתנגד לתופעה, מבקר אותה ומביע את צערו ואת כעסו עליה.
 - הכותב משתמש במילים כמו "אסון" (שורה 36) - "גורמים מספר לאסון זה", "הכחדה" (שורה 41) - "סיבה נוספת להכחדת העופות". אלו מילים השייכות לשדה הסמנטי של "צער" ושל "סוף", כמו "לצערנו" בשורה 42.
 - בקשה אישית בדיבור ישיר בגוף שני אל הנמען: "אם גיליתם קן... אנא התרחקו ממנו ואל תטרידו את העוף הדוגר".

– 39

- א. "חובבי טבע" – לשון סגי נהור, אירוניה, ציניות.
 ב. חשיבות המידע המופיע בכוכבית בתחתית העמוד, היא להצביע על מהימנותו של המוען המשמש ראש המרכז הבינלאומי לחקר נדידת הציפורים. מחקר המאופיין באובייקטיביות יעצים אצל הקורא את האמינות על הנאמר בטקסט ואף ישכנעו בחומרת התופעה ובשינוי התנהגותו.

– 40

- א. ניחנים = מתברכים.
- ב. אסורים בתכלית = בהחלט.